

Proa

JORDI LARA

El gat i les estrelles

Amb pintures de PAULA BONET

JORDI LARA

EL GAT I LES ESTRELLES

Pintures de Paula Bonet

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: novembre del 2025

© Jordi Lara, 2025

Aquest relat de Jordi Lara és fruit de la seva residència com a escriptor convidat a la temporada 2024-2025 del Palau de la Música Catalana

© de les pintures d'interior i coberta: Paula Bonet, 2025
Paula Bonet és representada en exclusiva per l'agència creatiBEty

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-10488-62-5
DIPÒSIT LEGAL: B. 20.250-2025
Composició: Grup 62

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.
Queda expressament prohibida la utilització o reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb la finalitat d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

—Tot allò s'ha acabat.

Estàvem sols al mig d'una carretera rosegada pel desert, descolorida i trista com l'eternitat, deshidratant-nos sota un sol insolent. De genolls damunt els seus cent trenta quilos, Santos Had-douche provava de desenganxar amb una rasqueta un pegat de l'asfalt. Era una massa llisa, fosca i gomosa, el cadàver de qui sap quin animaló aixafat per algun vehicle feia molt. La va arrencar gairebé d'una peça i la va introduir al cabàs de palma que duia a l'espàtlla. Era un home meticulós. Encara es va ajupir panxa a terra per acabar-ho d'escurar amb les ungles; per un instant, l'embalum del ventre i les quatre grenyes del clatell li van fregar lleument l'asfalt, això em va entristir i no sé per què.

Bufava per deixar-ho ben polit.

—Ja fa temps que es va acabar —va sentenciar.

Per això era allà, jo. Per això el vaig seguir després, un tros enrere per no incomodar-lo gaire, enfilada a la moto avançant en punt mort. Ens quedava una hora llarga per una recta sense treva; jo no ho sabia i no vaig preguntar re. Erm endins vam veure una canilla de gossos salvatges corrent amb les llengües escumejant, no em vaig espantar perquè ell no es va espantar. La determinació el rejoyenia, però aquell home que caminava davant meu amb gorra de pintor i mostrant la guardiola del cul per sobre d'unes calces esportives ja rondava la setantena.

—És gaire lluny?

No vaig tenir resposta, aviat m'hi acostumaria. Una gota de suor se m'havia esquitllat dins la boca i tenia gust de terra. Ara he après a identificar una remor llunyana en la volta abismal d'un desert; llavors no vaig reconèixer un motor de combustible fòssil fins que no vam tenir la furgoneta a sobre. Duia al remolc dues oliveres joves fermades a un suport per portar vidres, el fullam escabellat per la velocitat, espargint un efluvi untós i dolç. Ens va saludar amb unes botzinades rítmiques que van divertir molt en Santos; els va respondre picant de mans el mateix ritme sinopat.

Després, ningú més. La planura no s'acabava mai.

Per fi vam arribar a algun lloc. El sol s'havia tornat opac i esbiaixat. Era una construcció d'una sola planta a peu de carretera, arrupida sota l'esquelet d'una gran marquesina desballestada. Tot plegat feia l'efecte d'un jaciment arqueològic sense sort, mimetitzant-se amb el desert. L'accés principal i les finestres de l'edifici estaven segellats amb plàstics i fustes i ens hi vam ficar per una porteta lateral. Del que havia estat una mena d'economat en restava un embull de lleixes metàl·liques apilades al centre de la peça, i en un racó un taulell de botiga fent de presa a un amuntegament de garrafes de plàstic que gairebé tocava al sostre. La pols ho cobria tot d'un tel d'irrealitat.

—Fa gaire que viu aquí?

En Santos ja no hi era, no sé on era. Em vaig ajupir per resseguir amb el dit les rugositats del trespol, on persistia el dibuix dels envans tirats a terra per fer-ne un sol espai. M'entristia l'alicatat verd, desmaiata, de les parets.

—Vine aquí.

Era la veu d'en Santos però no era per a mi. Un gat molt orellut, sec i glabre com un conill escorxat, ens havia vingut a rebre. Tenia la trufa del nas blavosa i ulls de boig. L'amo li ofería una

rodanxa d'engrut des del capdamunt d'una petita escala de cargol.

El gat va guillar escales amunt i es van ficar tots dos a l'altell, adossat com un rusc al sostre de l'economat. Hi vaig pujar amb prevenció. La meitat del cubicle l'ocupava una aparatosa nevera baixa de bar i més garrafes, plenes d'un líquid transparent; hi havia un tamboret colgat de roba esportiva i un llit estret amb un aparell de respiració assistida al capçal. Algú havia obert a la paret una bretxa que volia ser circular com un ull de bou. Al lluny s'albiraven turons encalitzats per la brasa de la canícula, desferres de maquinària agrícola de quan tot allò encara era fèrtil. Apilats darrere l'edifici, entre altres andròmines, hi vaig veure per primer cop aquells enormes cons de plàstic, com tipis tombats a terra, que encara no vaig saber entendre.

En Santos va obrir una garrafa i em va servir un got d'aigua. Ell bevia amorrat al broc, a poc a poc, abstret com un lactant. Em fascinava el tou de la sotabarba bombant el líquid, la boca se li enfilava estreta i infantil galtes endins. Anava parpellejant damunt unes bosses vacil·lants que li penjaven sota els ulls com si sempre hi portés un disgust a punt. No em va convidar a seure però em vaig desplomar al llit.

—Fa gaire que viu aquí?

Jo esperava alguna cosa, evasives, instruccions; ell fugia de mi guaitant cap enlloc. Que no respongués les meves preguntes em sorprenia menys que les preguntes que ell no m'havia fet. No m'havia preguntat per què el seguia. D'on venia exactament. Potser no va saber mai com em dic.

Vaig taral·lejar alguna cosa per espantar el silenci, potser per recordar-li que la música seguia existint. Un remolí de sorra es va ficar dins l'altell per l'ull de bou i de seguida me la vaig notar carisquejant a les dents. Ell es va ajupir per treure una llauna abonyegada de sota el llit i em va oferir d'escopir-hi abans que ell. De manera que Santos Haddouche, el desertor de l'art, l'home que encara no feia una dècada havia estat un dels creadors musicals més rotunds del nou segle, vivia ara a les golfes d'una gasolinera abandonada.

—Suposo que sap que encara es parla de vostè —vaig dir—. De fet, som molts els que escoltem la seva obra.

Em va semblar que volia objectar alguna cosa però ho va deixar córrer per aixecar-se, obès i contrariat, i lliurar-se a aquell tic de parpellejar i guaitar enlaire amb espasmes breus i violents. L'hi havia vist fer en un grapat de vídeos d'arxiu,

teatral, quan encara triomfava al món de tots i els tics se celebraven com les excentricitats d'un geni. Ara, en aquell rostre tou i llunyà, eren una altra cosa.

—Se l'escolta, senyor Haddouche. La seva música s'escolta i per això he vingut. No per demanar-li que torni. Per demanar-li que torni a crear.

Em va mirar un instant des d'un desconcert infantil i es va esmunyir escales avall. Vaig sentir el grinyol de la porteta i després el d'un mecanisme rovellat a l'exterior. El vaig retrobar espiant-lo per la bretxa de la paret: a fora, sota la marquesina de l'antiga gasolinera, miop i sorrut, el mestre Santos Haddouche es barallava amb la mànega massa llarga d'un assortidor.

Vaig buscar en va un teclat, paper pautat, un reproductor. Algun vestigi musical. A l'altell hi havia poc per tafanejar. El gat, poc amistós, s'entretenia ensumant el contingut del cabàs de palma, la nevera funcionava però estava fermada amb un cadenat. A fora, en la impudícia de tot un desert a la vista, un homenàs nu i lluent com un amfibi monstruós es rentava les aixelles sota el rajolí d'un post de gasolina. Vaig voler haver-me confós: vaig voler que no fos el mateix home que un matí de la meva infantesa havia empenyorat el meu fu-

tur veient-lo dirigir les seves *Desnaturalitzacions op. 82* a l'Auditori de la ciutat. No era una audició escolar, però Haddouche l'havia inscrit al programa d'audicions obertes a la mainada, que solia promoure convençut que la seva música no sabia d'edats i que no calia conèixer cap tradició per capbussar-s'hi. Jo era una criatura voraç i no havia vist només un músic fent música: havia reconegut alguna cosa semblant a aquell encàrrec o nosa que alguns volen anomenar destí.

Em vaig abocar per l'ull de bou. Havien tornat els borinots, que impactaven, ximpls o cecs, contra les parets exteriors de l'edifici. Per l'espectec de les seves xancletes vaig saber que ja tornava, contorsionant-se per l'escala estreta.

—No hi ha cap artista de debò que pugui renunciar al seu talent sense parar boig —el vaig advertir—. No pot ser, mestre Haddouche. No m'ho crec.

Li regalimaven les grenyes xopes damunt una samarreta de bàsquet que li arribava als genolls. Em va somriure ben postís perquè es notés. Duia alguna cosa a la mà, era absurd però hi duia un grapat de terra. Per alguna raó vaig pensar en els grans artistes quasi oblidats de l'antigor. Purcell. Beitrovitz, Magrané, Blengini. En aquell Mozart enjogassat i rarament profund, un Mozart que

hagués abandonat la música. Què n'hauria fet, de la seva vida, pobre Wolfgang?

—És feliç, Santos? —vaig aventurar com un ultimàtum.

Va llançar el grapat de terra per l'ull de bou. Després, amb un gest suau, em va indicar que m'alcés del llit i s'hi va deixar caure. Va estirar un braç, es va col·locar la mascareta respiradora entre nas i papada, i abans d'un minut ja no hauria sabut dir si era viu.

—Però per a què el vol? —m'havien dit uns—. No el trobarà. Ja fa molts anys que se'n va anar. Per què busca algú que no vol ser trobat?

—Cal que el trobi. Pel bé de tots. Busqui'l. Cal que el trobi —em deien uns altres.

Tant era. L'havia trobat i hi vaig tornar. L'endemà mateix, ben d'hora.

Pensava que amb un cop de moto aniria i vindria per tornar a ser a casa abans que se'm fes fosc. Em sabia la ruta, podia badar, feia sol. La planura era un gran aparador. Vaig veure al lluny una sortida escolar de criatures jugant amb estels fets a casa. Vaig veure una rèplica fallida del Taj Mahal aixecada amb maons vells. Em preguntava on eren els ocells, i els altres vehicles. Em pre-

guntava per la tossuderia de viure en aquell indret.

Vaig trobar en Santos darrere la gasolinera, amb gorra de beisbol, suant damunt unes genolleres esportives, la llengua pinçada amb afició. Estava lliurat a un hort molt optimista de quatre tomaqueres molt separades entre elles, faves i síndries que creixien arraulides al fons de petits cràters escarbotats a terra com clots de senglar. Es feia el feliç i potser ho era. Passava pacient d'un forat a l'altre, fangava una mica; després ficava una mà al cabàs, en treia un retall d'animal premsat, en feia bocinets i els colgava. Vaig entendre que femava l'hort. En un d'aquells engruts vaig endevinar-hi l'horror d'una petita columna vertebral o un ull atònit obert per sempre; ell, en canvi, semblava complagut amb l'operació, amb el plaer meticulós d'aprofitar un rebuig per transformar-lo en alguna cosa viva, i em vaig preguntar si no era la mateixa pau i el mateix propòsit que gastava anys enrere abocat a un pentagrama.

—Es voldrà endur quatre tomàquets cap a casa? —va dir finalment.

Aquell dia em va colpir la veu en desús, remota i rovellada. On era la veu d'ogre que deu anys enrere pontificava provocant pels cercles artístics?